Leve heile livet

Samfunnsplanlegging i nye Alver kommune
– utfordringar og løysingar

Hogne Haugsdal, kommunalsjef samfunnsutvikling Alver

VI BYGGJER ALVER KOMMUNE

Agenda

- Om Alver kommune
- Korleis planlegge ein heilt ny kommune – og samtidig følgje opp nasjonale reformar?
- Rammeverk for planlegging i kommunar
- Leve heile livet – korleis realisere den i Alver?

Om Alver kommune

«Nordhordland kommune»

Forhandlingsutvalet til Lindås, Meland og Radøy sitt framlegg til intensjonsavtale for ny kommune

8. juni 2016

FAKTA

	Radøy	Meland	Lindås	Alver
Innbyggjarar 3Q 2019	5 072	8 248	15 878	29 198
Areal	107	93	475	675
Kommunesenter	Manger	Frekhaug	Knarvik	Knarvik
Ordførar	Jon Askeland (Sp)	Øyvind Oddekalv (Ap)	Astrid Aarhus Byrknes (Krf)	Sara Hamre Sekkingstad (Sp)
Tilsette				Ca 2500

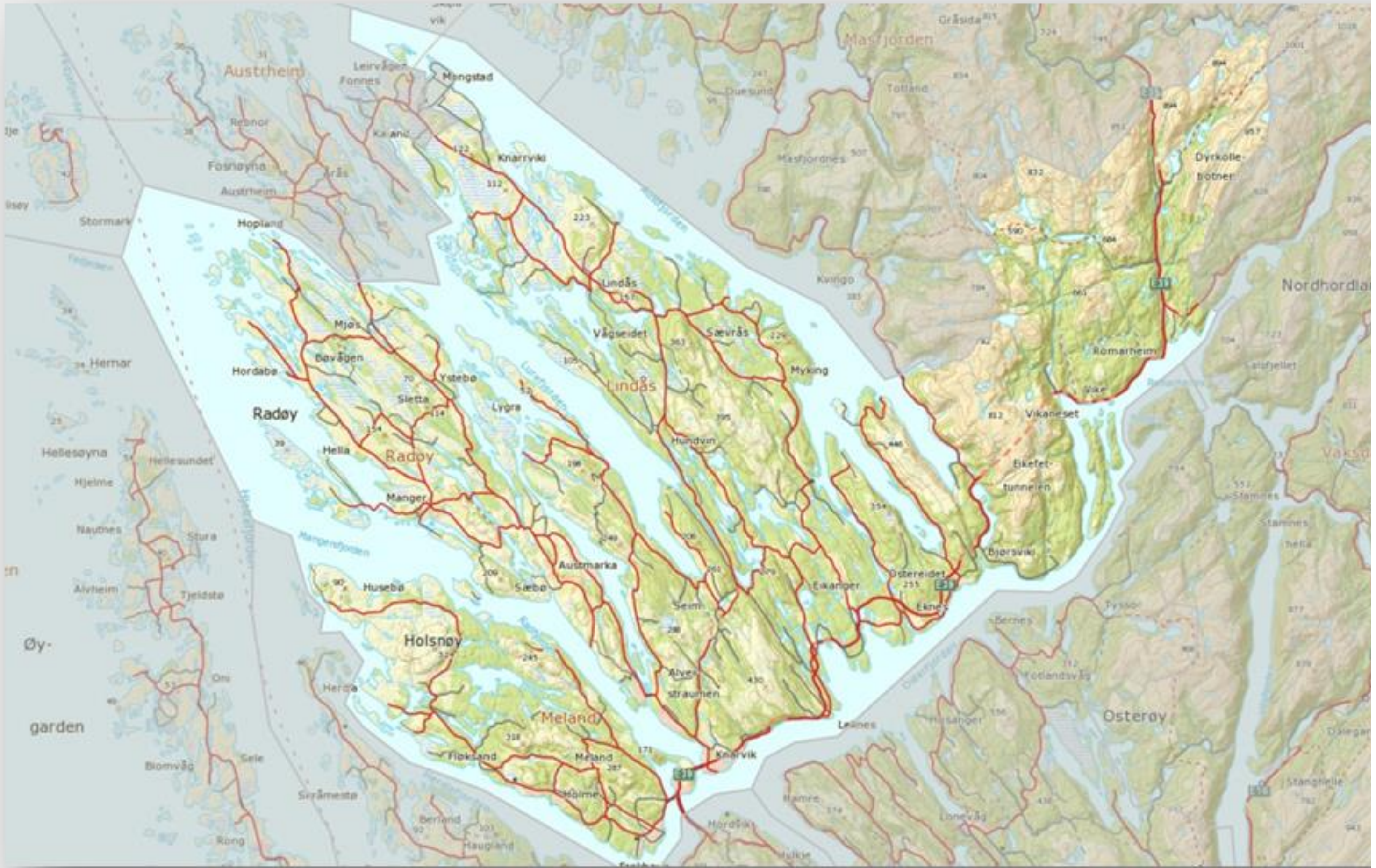
Austrheim
Masfjorden
Radøy
Lindås
Holsnøy
Meland
Osterøy
Mongstad
Knarrvik
Alversund
Seim
Manger
Frekhaug
Hosanger

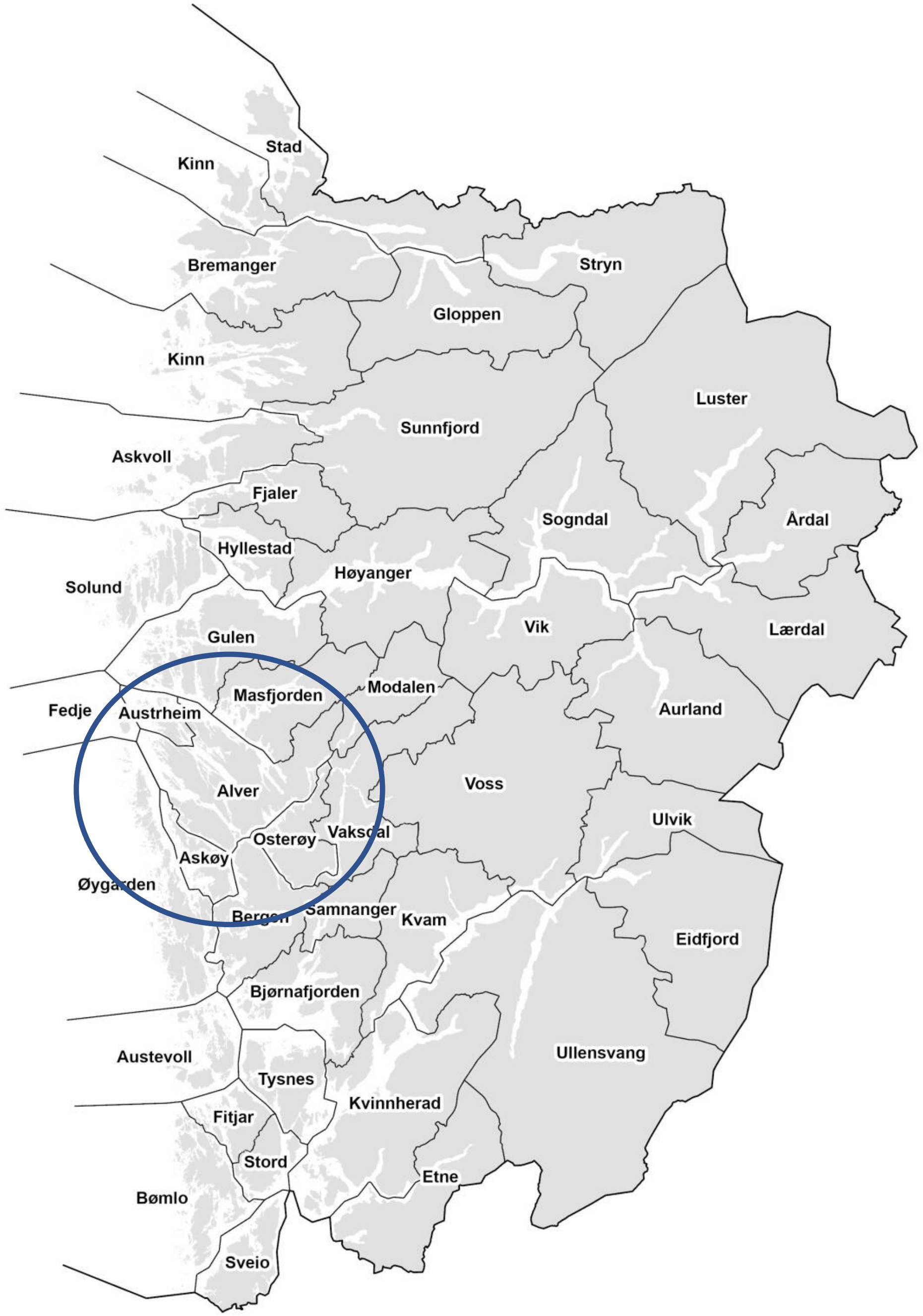
Stad
Kinn
Bremanger
Stryn
Gloppen
Kinn
Luster
Sunnfjord
Askvoll
Fjaler
Sogndal
Årdal
Hyllestad
Solund
Høyanger
Gulen
Vik
Lærdal
Modalen
Fedje
Austrheim
Masfjorden
Aurland
Alver
Voss
Osterøy
Vaksdal
Askøy
Ulvik
Øygarden
Bergen
Samnanger
Kvam
Eidfjord
Bjørnafjorden
Austevoll
Ullensvang
Tysnes
Kvinnherad
Fitjar
Stord
Etne
Bømlo
Sveio

Visjon for Alver kommune

- Heilskapleg samfunnsutviklar
- Byggja fellesskap i ein region med sterk vekst og utvikling
- Møta framtida sine utfordringar i tenestetilbodet til innbyggjarar og næringsliv
- Me skal rekruttera, halda på og utvikla den beste fagkompetansen for å betra tenestetilbodet.
- Tenestetilbodet skal vera der brukarane bur.
- Den nye kommunen skal vera ein god, attraktiv felles bu- og arbeidsregion.

Stadsutvikling – regionsenter, nær- og lokalsenter

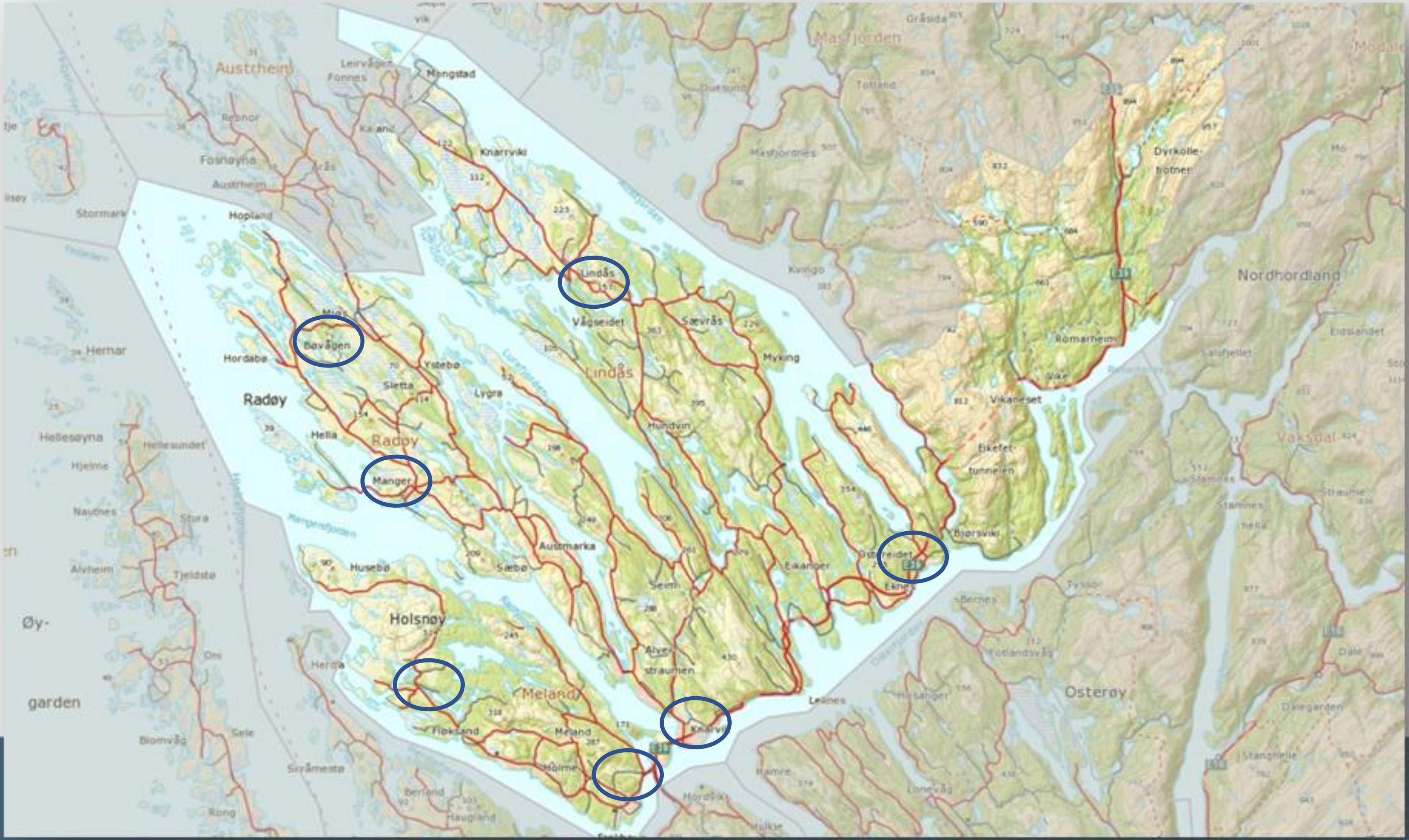

Overordna organisering

- **Rådmann**
  Ørjan Raknes Forthun
  Ass. rådmann Martin Kulild
  - **Økonomi** – Kommunalsjef Janne Sund
  - **Kommuneadvokat** – Jarle Landås
  - **Prosjekt** – Kommunalsjef Ikkje tilsett
  - **HR og utvikling** – Kommunalsjef Lisbeth Toppe Alvær
  - **Samfunnsutvikling** – Kommunalsjef Hogne Haugsdal
  - **Helse og omsorg** – Kommunalsjef Leni Dale
  - **Oppvekst** – Kommunalsjef Kristin Moe
  - **Teknisk drift og forvaltning** – Kommunalsjef Anny Bastesen

Samfunnsutvikling

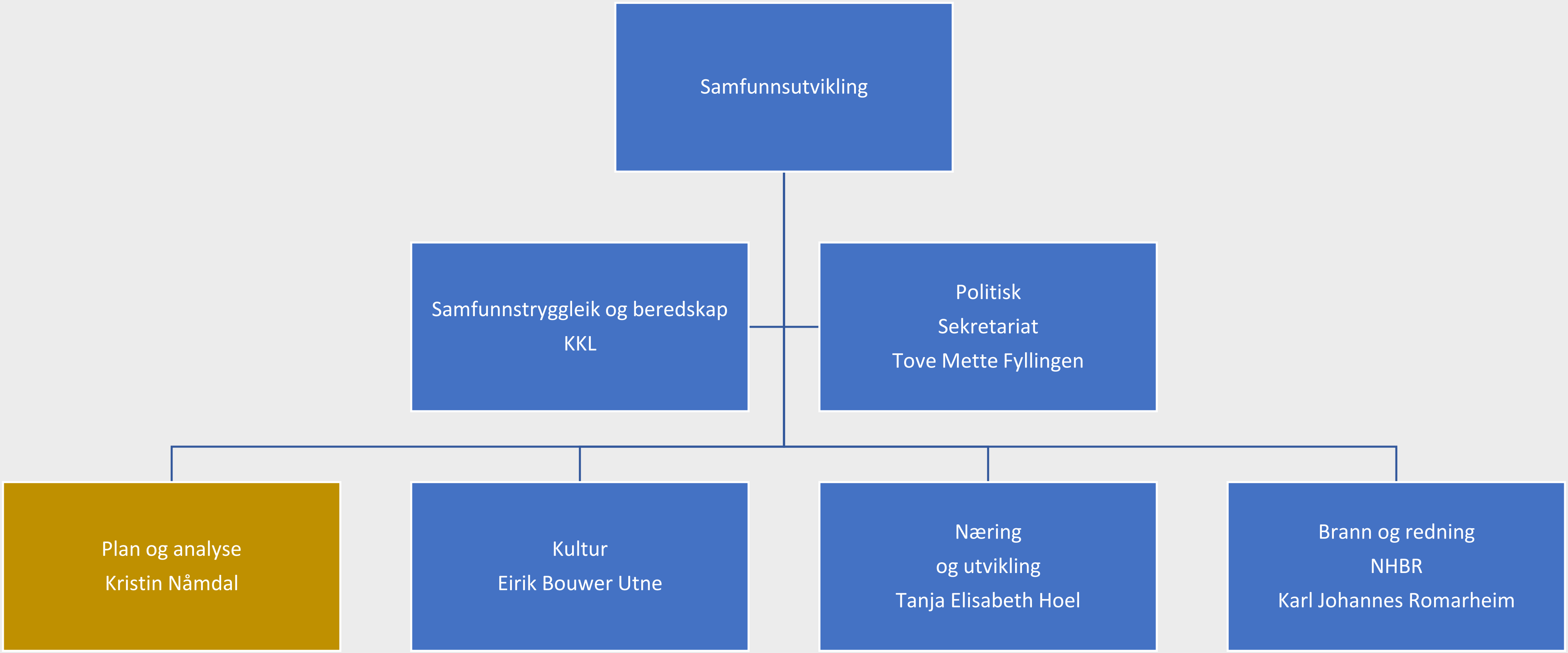

Korleis planlegge ein heilt ny kommune?

Og ikkje minst –
– følgje opp nasjonale reformar?

Først litt overordna

Regjeringa legg vekt på at vi står overfor fire store utfordringar:

- å skape eit berekraftig velferdssamfunn
- å skape eit økologisk berekraftig samfunn gjennom mellom anna ein offensiv klimapolitikk og ei forsvarleg ressursforvaltning
- å skape eit sosialt berekraftig samfunn
- å skape eit trygt samfunn for alle

Politiske hovudsporet

Tydeleg retning på samfunnsutviklinga

- Kommunal planlegging skal styrke samfunnsutviklarrolla – kommunen skal utvikle heile samfunnet
- Kommunal planlegging skal gi ei tydeleg strategisk retning til samfunnsutviklinga ut frå regionale og lokale forhold.
- Planlegging er eit effektivt og godt styringsverktøy for berekraftig samfunnsutvikling og arealbruk.
- Planlegging skal bidra til å
    - samordne bustad-, areal- og transportplanlegginga,
    - fremje næringsutvikling,
    - redusere klimagassutsleppa,
    - tilpasse samfunnet til klimaendringane,
    - skape sosialt berekraftige samfunn og redusere nedbygging av dyrka mark og natur.
- Kommunane er dei ansvarlege for mykje av den sosiale og fysiske infrastrukturen som påverkar levekåra og utviklingsmoglegheitene til befolkninga.

Forventningar nasjonale reformar

- *Regjeringen legger opp til en prosess hvor kommunestyrene behandler og vedtar hvordan reformens løsninger kan innføres. Når dette er gjort, og kommunene har beskrevet hvordan de vil utforme løsningene, starter arbeidet med å gjennomføre reformen.*
- *Kommuner som omstiller seg i tråd med reformen vil prioriteres innenfor relevante eksisterende og eventuelle nye øremerkede ordninger. Reformperioden vil starte 1. januar 2019 og vare i fem år med ulike faser for planlegging, gjennomføring og evaluering*

Innsatsområder:

1. Et aldersvennlig Norge
2. Aktivitet og fellesskap
3. Mat og måltider
4. Helsehjelp
5. Sammenheng i tjenestene

- Korleis skal vi få til det i ein ny kommune utan planar?

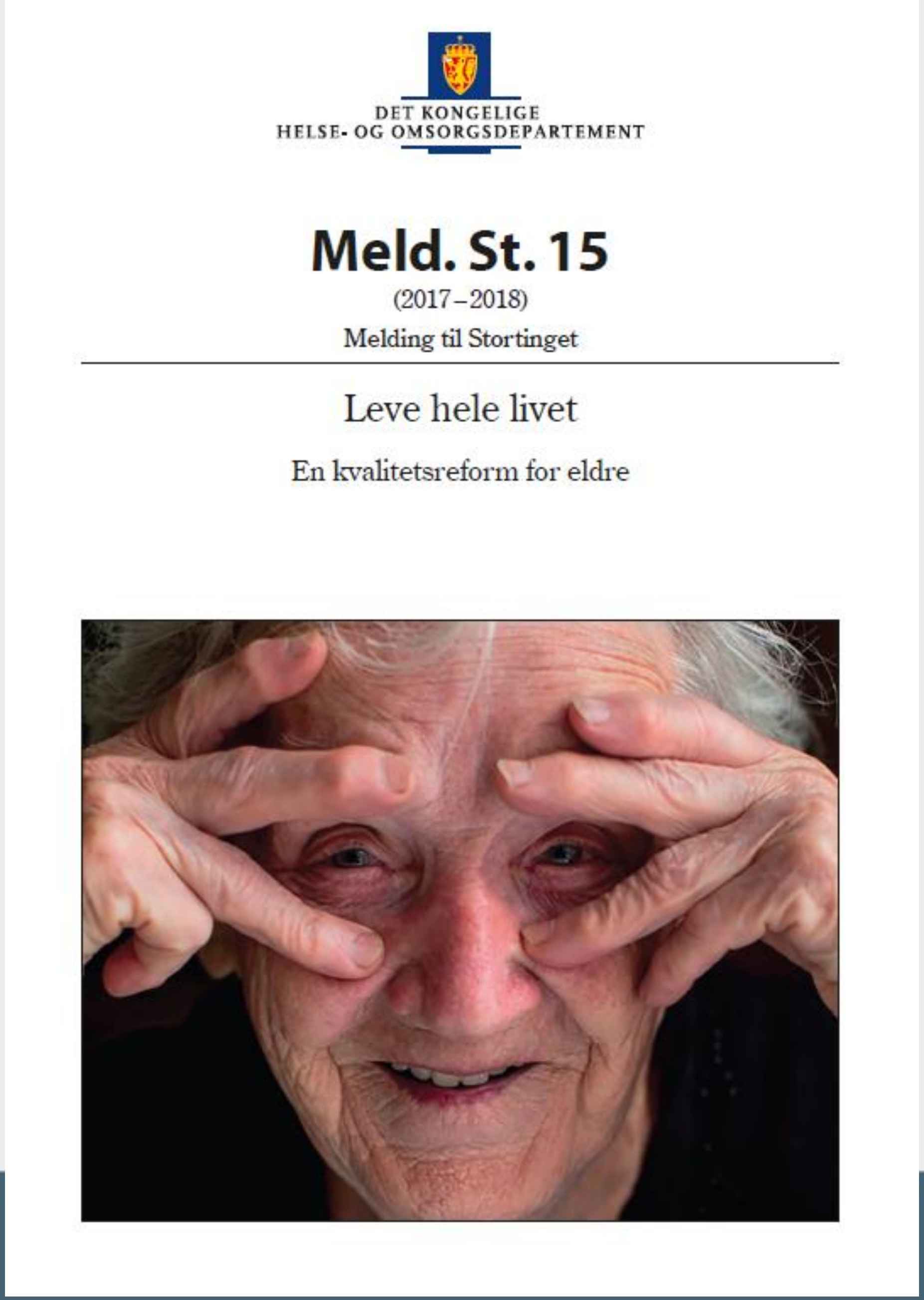

Rammeverk for planlegging i kommunar

Verktøy for strategisk samfunnsplanlegging

- Plan- og bygningslova (pbl)
- Folkehelselova
- Plansystemet

Plan- og bygningslova – føremål § 1-1

- Lova skal **fremje bærekraftig utvikling** til beste for den enkelte, samfunnet og framtidige generasjoner.

- Skal sikre demokratisk medverknad

Plansystemet – strategisk planverktøy og skal sikre raud tråd i planlegging og gjennomføring

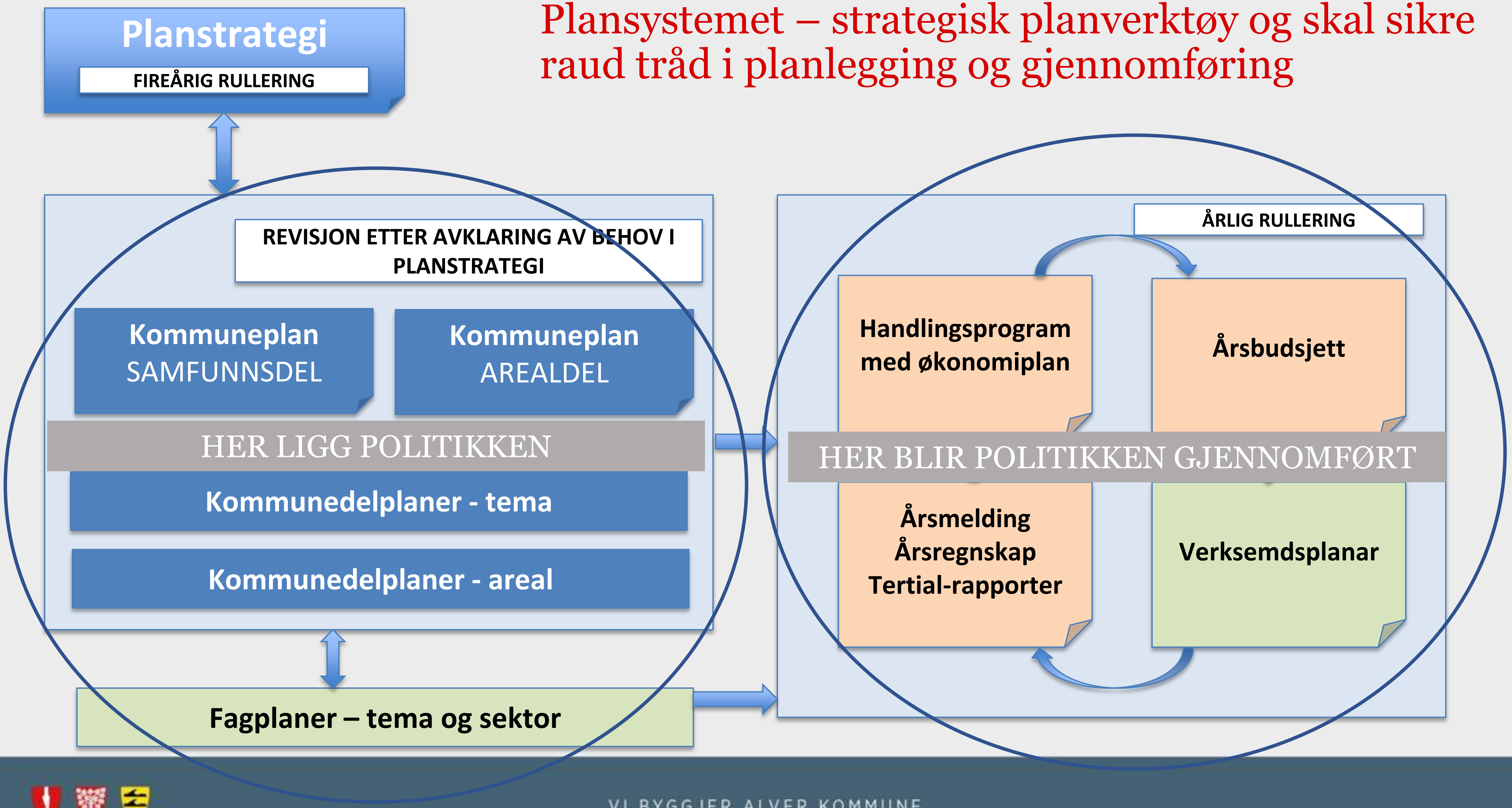

Folkehelse i planlegging

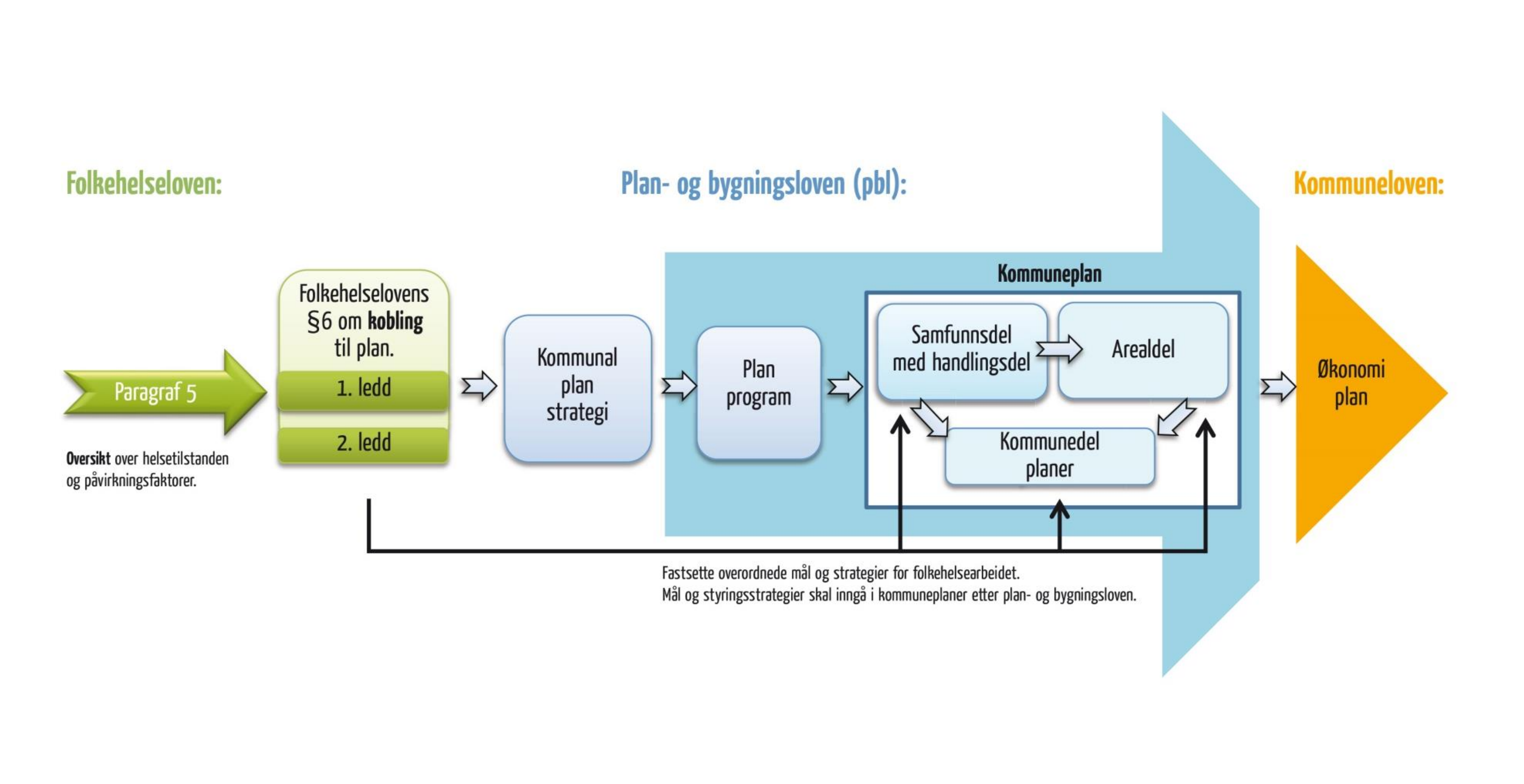

Planstrategi

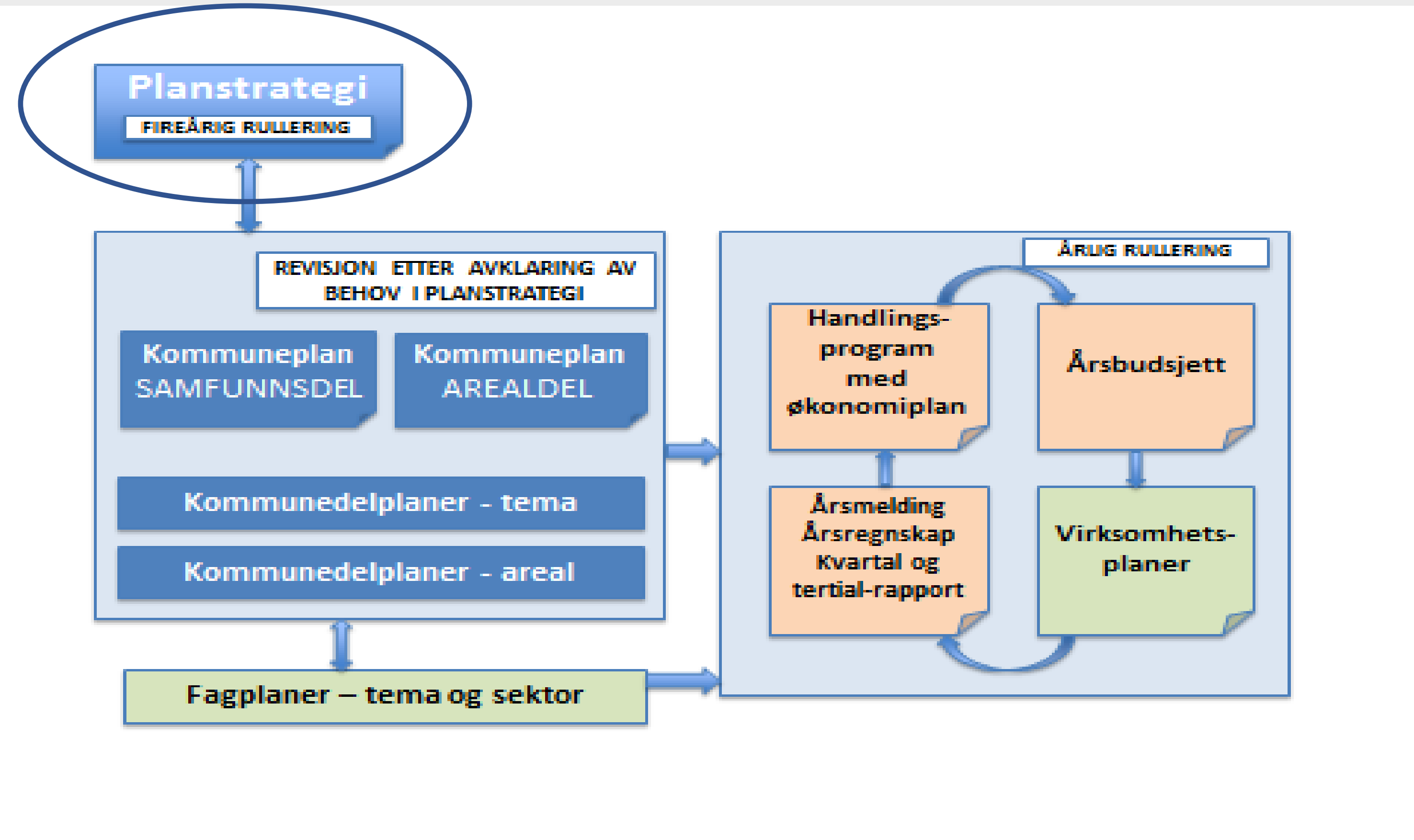

Planstrategi Alver 2020 - 2023

ALVER KOMMUNE
Vi byggjer Alver kommune

Prioriterte planer i perioden 2020-2024

Planer	Om planen	Oppstart	Avslutt	Ansvar
Samfunnsdelen med overordna arealstrategi		Vår 2020	2021	Plan og analyse
Arealplan		Vår 2021	2023	Plan og analyse
Kommunedelplan				
Kommunedelplan for oppvekst		Vår 2020		Oppvekst prosesstyrt frå plan og analyse
Kommunedelplan for helse, sosial og omsorg		Vår 2020		Helse prosesstyrt frå plan og analyse
Temaplaner				
Kommunedelplan for idrett, friluftsliv og folkehelse	Det er utarbeida eit strategi og styringsdokument for idrett og friluftsliv. Det dekker behovet i ein overgangs-periode. Det bør utarbeidast ein temaplan for idrett, friluftsliv og folkehelse. Dette er nødvendig både for å få spelemidlar til anlegg, og for å sjå heilskapleg på behov for anlegg og tiltak i ny kommune.	Vår 2020		Kultur i samarbeid med plan og analyse
Kulturminneplan	Kommunane har hovudansvaret for å identifisere, verdsetje og forvalte verneverdige kulturminne, kulturmiljø og kulturhistoriske landskap i tråd med nasjonale mål. Lindås og Meland har avventa å utarbeide kulturminneplan til vi er Alver kommune	Grunnlagsarbeid haust 2020 Kultuminneplan blir eine del av arbeidet med arealplan		
Kulturplan	Kulturplan vil vere ein del vere ein del av arbeidet med samfunnsdelen.			
Plan for beredskap og		Haust 2020		Samfunnsutvikling

ALVER KOMMUNE
Vi byggjer Alver kommune

samfunnstryggleik				
Hovudplan for vatn og avlaup		Vår 2020		Teknisk drift og forvaltning
Overordna vedlikehaldsplan for kommunale vegar		Haust 2020		Teknisk drift og forvaltning
Overordna vedlikehaldsplan for kommunal bygningsmasse		Vår 2020		Teknisk drift og forvatlning
Landbruks- og akvakulturplan	Intensjonsavtalen seier at Alver kommune skal utarbeida ein landbruks- og akvakulturplan. Vil vere eit sentralt tema i samfunnsdelen			
Klima- og miljøplan	Intensjonsavtalen seier at den nye kommunen vil utarbeida ein klima- og miljøplan. I arbeidet vil vi ha særskilt fokus på alternative energiformer, miljøeffektive løysingar og å førebyggja klimaendringar gjennom lokal handling.	Fokus på klima og miljø bør vere i eit overordna perspektiv og skal gjennom-syre alle planer vi arbeider med i Alver. Dette blir ein del av arbeidet med samfunnsdelen	Vår 2020	Plan og analyse og næring
Strategisk næringsplan		Haust 2020		Samfunnsutvikling
Alkoholpolitisk plan for Alver	Kommunane har utsatt å rullere sine Alkohol-politiske handlingsplaner i påvente av ny kommune. Ny felles plan må utarbeidast.	Vår 2020	Vår 2020	Helse
Smittevernplan	Smittevernplan er lovpålagt og må utarbeidast for Alver	Vår 2020	Vår 2020	Kommuneoverlege
Trafikk tryggleiksplan		Haust 2022	Vår 2023	Teknisk drift og forvaltning
Bustadsosial handlingsplan		Vår 2022		Helse og Teknisk drift og forvaltning
Strategiar				

GGJER

Kommuneplan – samfunnsdel og arealdel

§ 11-2.Kommuneplanens samfunnsdel

- Kommuneplanens samfunnsdel skal **ta stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunesamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon**. Den bør inneholde en beskrivelse og vurdering av alternative strategier for utviklingen i kommunen.
- Kommuneplanens samfunnsdel skal **være grunnlag for sektorenes planer og virksomhet i kommunen.** Den skal gi retningslinjer for hvordan kommunens egne mål og strategier skal gjennomføres i kommunal virksomhet og ved medvirkning fra andre offentlige organer og private.
- **Kommunedelplaner for temaer eller virksomhetsområder skal ha en handlingsdel som angir hvordan planen skal følges opp de fire påfølgende år eller mer.** Handlingsdelen skal revideres årlig.

Planarbeid og økonomiplan

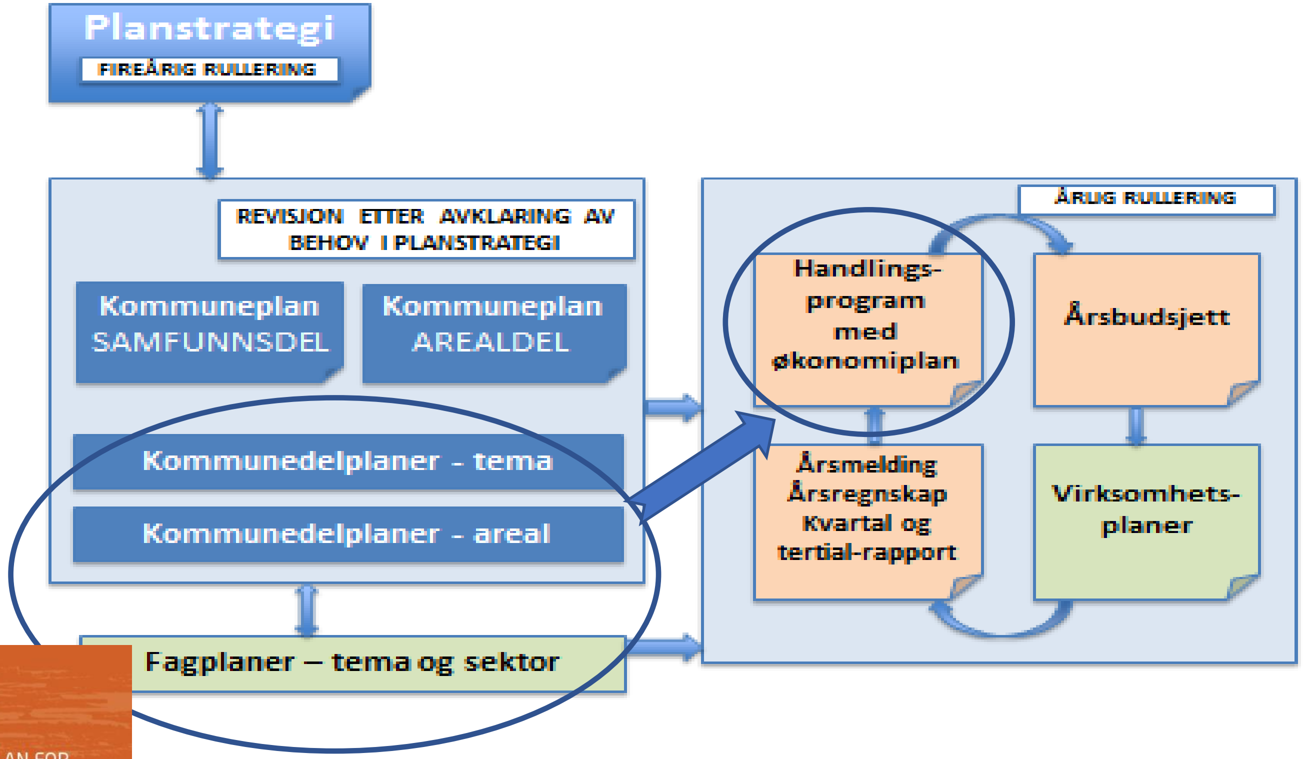

Oppbygging av planen

Strategidel

- Utfordringar, visjon, mål og strategiar

Handlingsplan

- Prioriterte tiltak som underbygger mål og strategiar
- Rullering kvart år i samband med økonomiplanprosess på våren

Gjennomføring av politikken

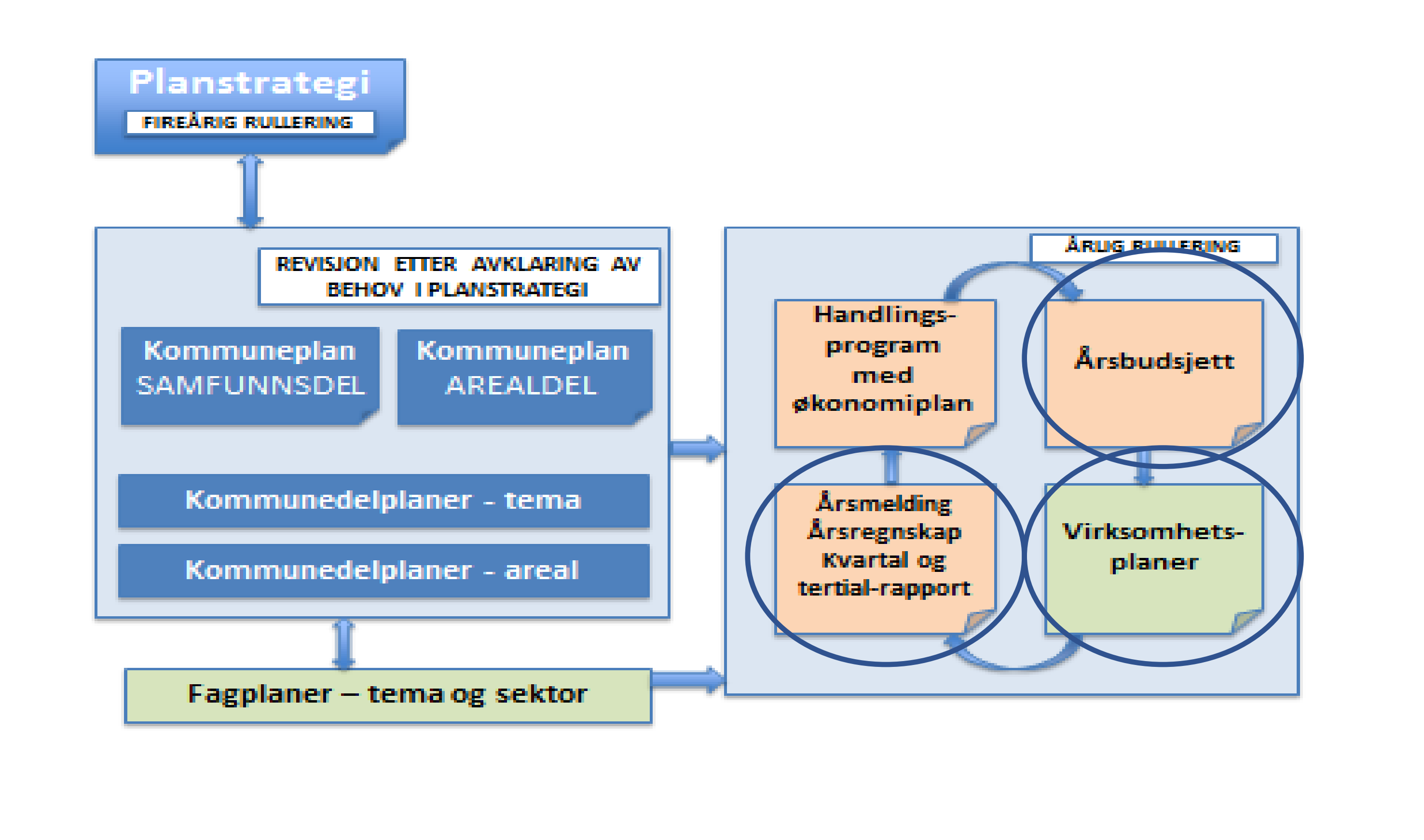

Årsbudsjett

- Neste års budsjett - bindande

Verksemdsplan

- Konkret oppfølging i tenesteområder og avdelingar

Årsmelding og rapportering

- Tilbakemelding til politisk nivå om korleis politikken er følgd opp
- Rapportering på målbare resultat

Medverknad

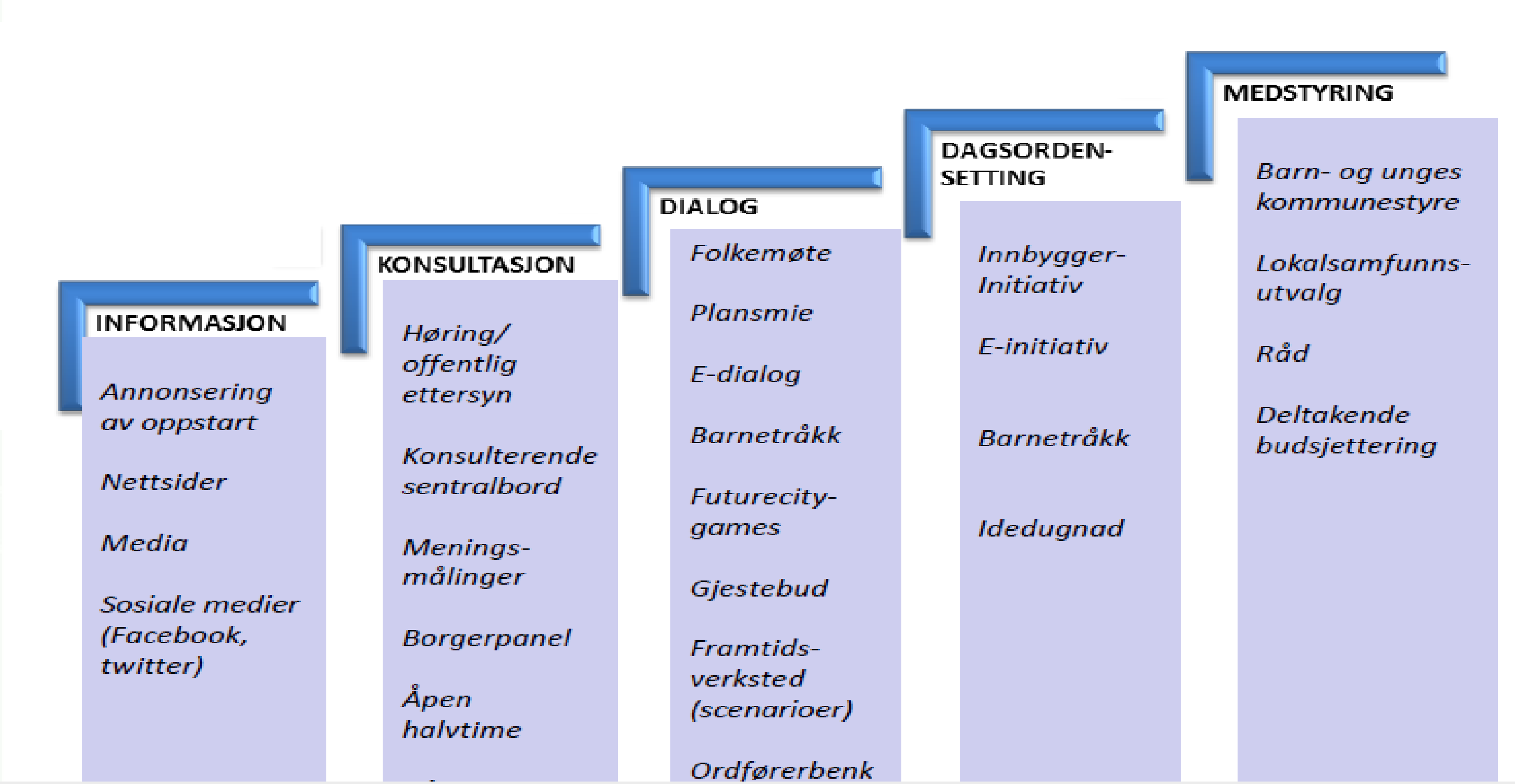
INFORMASJON
Annonsering av oppstart
Nettsider
Media
Sosiale medier (Facebook, twitter)
KONSULTASJON
Høring/ offentlig ettersyn
Konsulterende sentralbord
Menings- målinger
Borgerpanel
Åpen halvtime
DIALOG
Folkemøte
Plansmie
E-dialog
Barnetråkk
Futurecity- games
Gjestebud
Framtids- verksted (scenarioer)
Ordførerbenk
DAGSORDEN- SETTING
Innbygger- Initiativ
E-initiativ
Barnetråkk
Idedugnad
MEDSTYRING
Barn- og unges kommunestyre
Lokalsamfunns- utvalg
Råd
Deltakende budsjettering

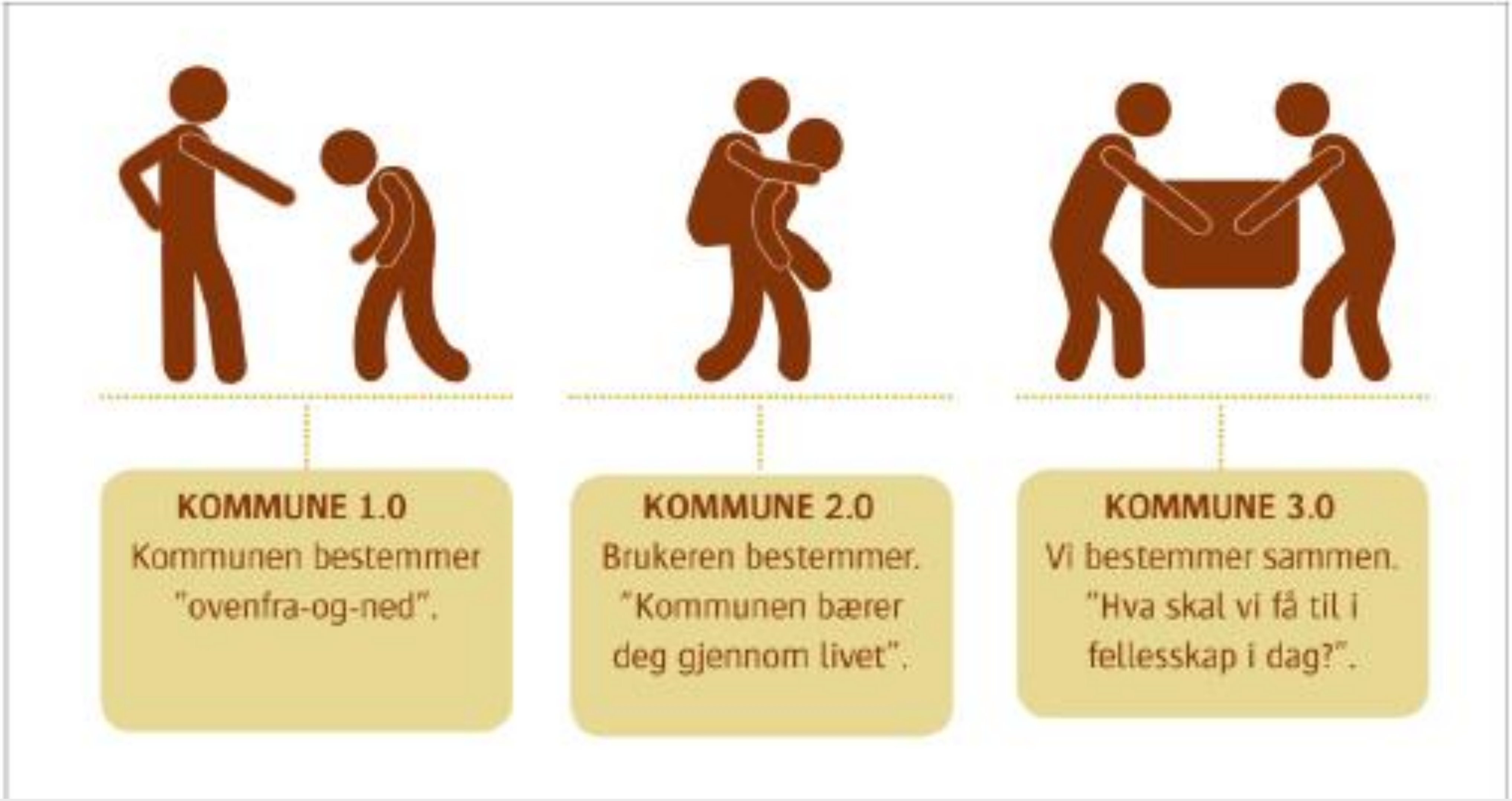

KOMMUNE 1.0
Kommunen bestemmer "ovenfra-og-ned".
KOMMUNE 2.0
Brukeren bestemmer. "Kommunen bærer deg gjennom livet".
KOMMUNE 3.0
Vi bestemmer sammen. "Hva skal vi få til i fellesskap i dag?".

Leve heile livet – korleis realisere den i Alver?

Vi startar ikkje på bar bakke

Reforma må inn i plansystemet

Plansystemet – strategisk planverktøy og skal sikre raud tråd i planlegging og gjennomføring

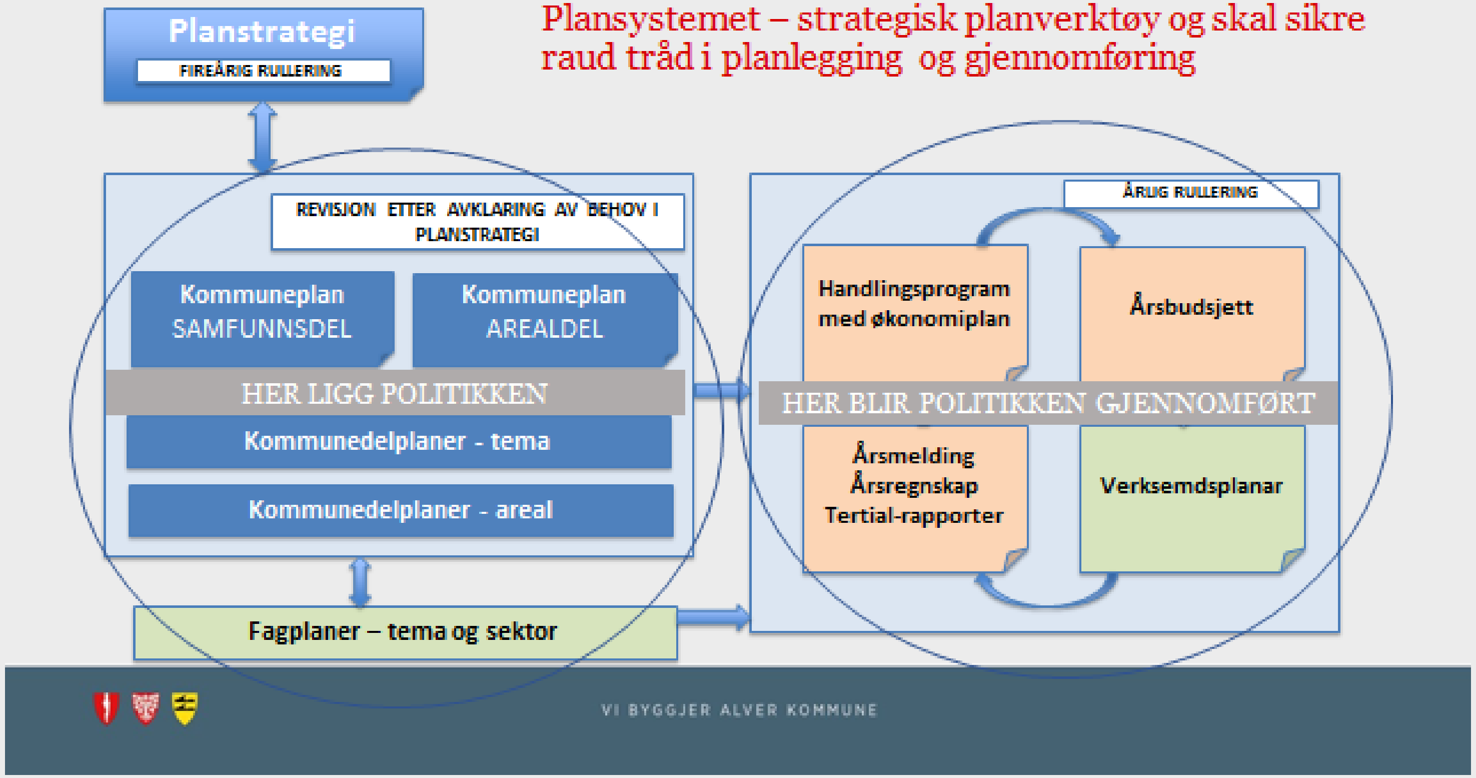

Hovudgrep i reforma

- **Eit aldersvenleg Norge**- god planlegging og samfunnsutvikling
- **Aktivitet og fellesskap**- auka aktivitet, gode opplevingar og fellesskap
- **Mat og måltid**- redusere underernæring og skape gode mat- og måltidsopplevingar
- **Helsehjelp**- auke meistring og livskvalitet, førebyggje og gje rett helsehjelp til rett tid
- **Samanheng og overgangar i tenestene**- auka tryggleik og føreseielege pasientforløp

Sentrale satsingar

- tilrettelegge eigen bustad
- investere i venner og sosialt nettverk og oppretthalde best mulig funksjonsevne gjennom eit aktivt liv
- eldrestyrt planlegging
- seniortråkk
- involvering av lag og organisasjoner
- nasjonalt nettverk
- partnerskap på tvers av sektorar
- einsemd
- aktivitet og sosialt fellesskap
- møteplassar
- mat og måltid
- helsehjelp
- kvardagsmestring
- samanheng i tenestene

Plansystemet skal sjå alle desse forholda i ein heilskap

Kommuneplan

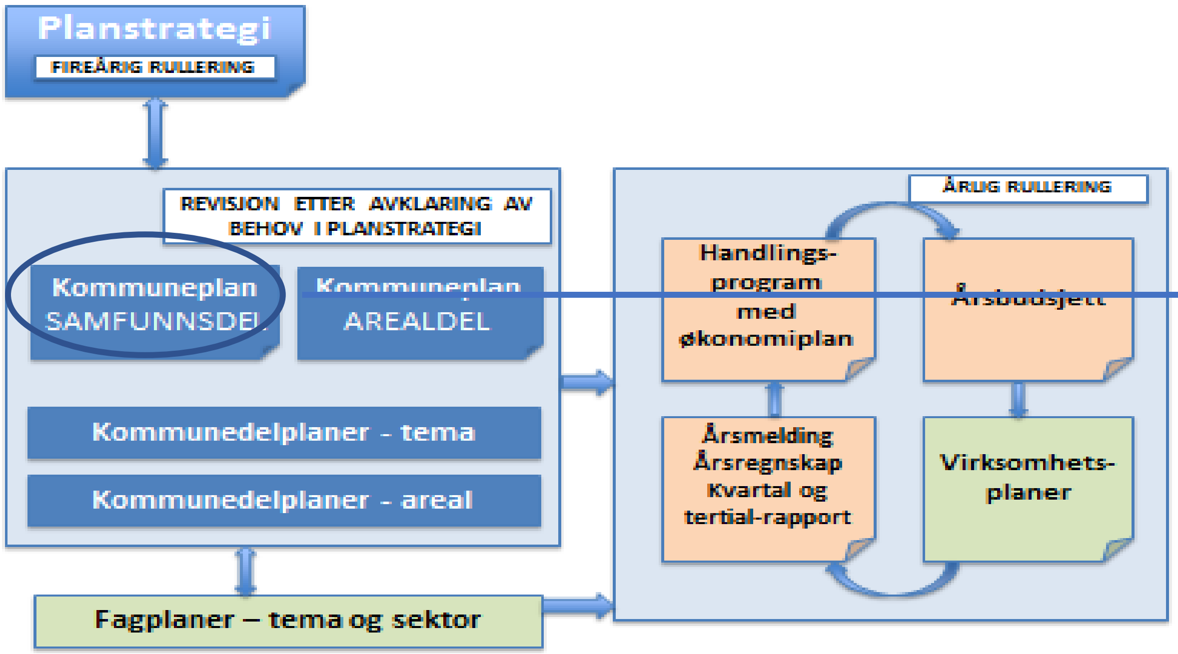

TEMA 6: Livsmeistring og fellesskap		
MÅL 14: Vi vil at innbyggjarane i Lindås kommune opplever god livskvalitet og meistring i eigen kvardag.		
Dette skal vi få til ved å:	**Føringar for kommuneplanen sin arealdel**	**Oppfølging i underordna planar/tiltak**
STRATEGI 69: Gi alle barn og ungdom tilgang på gode tilbod og tenester, og høve til å delta og bruke evnene sine uavhengig av bakgrunn		KDP Oppvekst
STRATEGI 70: Bidra til høg yrkesdeltaking og tilrettelagte aktivitetar		KDP Helse, sosial og omsorg Strategisk kompetanseplan
STRATEGI 71: Leggje til rette for at flyktningar og innvandrarar kan byggje kompetanse, ta utdanning og kome i arbeid		KDP Oppvekst Strategisk kompetanseplan
STRATEGI 72: Utvikle nærmiljø, areaner og møteplassar som sikrar at alle kan delta og høyre til	Sikre nære friluftsområde og areal til kultur- og idrettsaktivitetar Sikre moglegheit for å gå eller sykle til kvardagsaktivitetar Universell utforming slik at alle kan delta	KDP Oppvekst KDP Helse, sosial og omsorg KDP Idrett og friluftsliv KDP Trafikksikring
STRATEGI 73: Arbeide for at alle har like moglegheiter til å delta på kultur-, aktivitets- og fritidstilbod		KDP Oppvekst
STRATEGI 74: Engasjere frivillige til å etablere arenaer for sosialt fellesskap og deltaking		Kulturplanen KDP Oppvekst KDP Helse, sosial og omsorg Frivilligheitsstrategi
STRATEGI 75: Leggje til rette for eit aktivt friluftsliv	Sette av område til friluftsliv	Idrettsplan
STRATEGI 76: Fremje folkehelse og styrke førebyggjande arbeid i alle sektorar		KDP Oppvekst KDP Helse, sosial og omsorg
STRATEGI 77: Gi alle moglegheit til å bu heime og meistre eigen kvardag		KDP Helse, sosial og omsorg
STRATEGI 78: Leggje til rette for at flest mogleg av innbyggjarane kan eige sin eigen bustad		KDP Helse, sosial og omsorg Bustadsosial handl.plan
STRATEGI 79: Vere leiande innan velferdsteknologi, kvardagsmeistring og bustadtilpassing		KDP Helse, sosial og omsorg

Kommunedelplan med handlingsdel

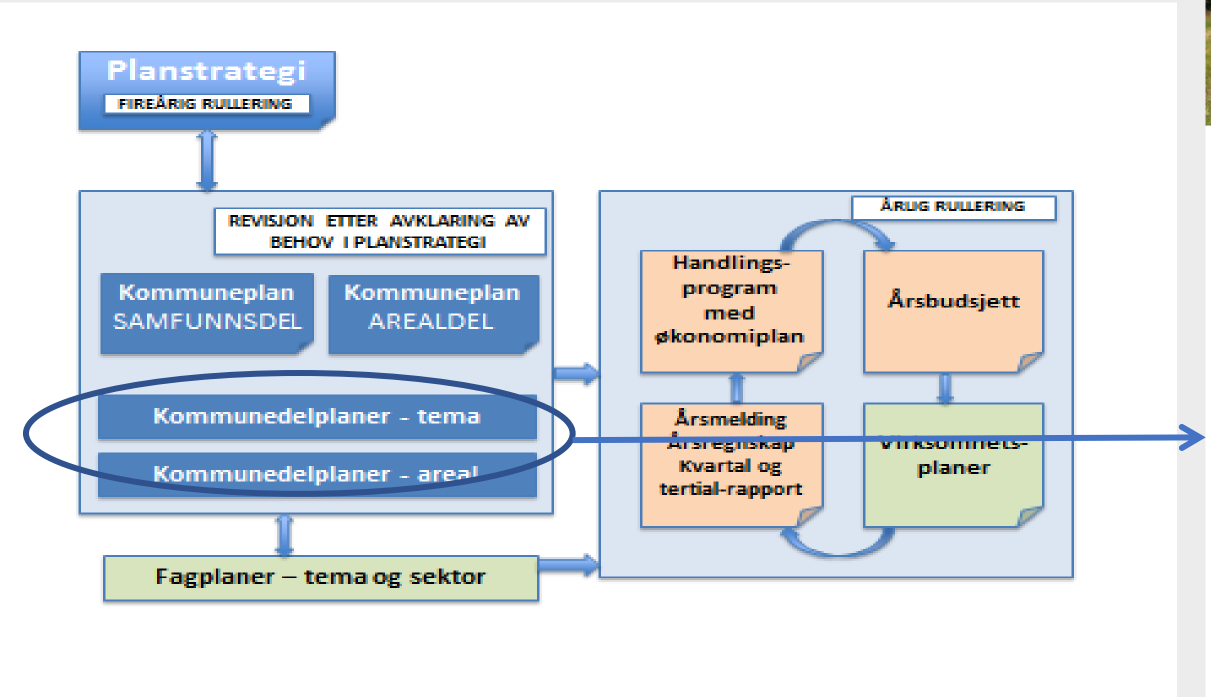

4.1 Førebyggande og heilskaplege tenester

KOMMUNEDELPLAN FOR HELSE, SOSIAL OG OMSORG 2017 - 2027

Lindås kommune vil:

- Legge til rette for å bu lengst mogleg i eigen heim [1]
- Skape tryggleik i eigen heim ved tilrettelegging av tenesta og bruk av velferdsteknologi
- Ta i bruk kvardagsmeistring som tankesett i tenestene
- Sikre oversikt over behov for rehabilitering og habilitering
- Tydeleggjere koordinerande eining for habilitering og rehabilitering si rolle
- Sikre rett dimensjonert teneste og kompetanse

Legge til rette for kvardagsmeistring ▪ Legge til rette for å bu lengst mogleg i eigen heim ▪ Skape tryggleik i eigen heim ved tilrettelegging av tenesta og bruk av velferdsteknologi ▪ Ta i bruk kvardags-meistring som tankesett i tenestene ▪ Sikre oversikt over behov for rehabilitering og habilitering ▪ Tydeleggjere koordinerande eining for habilitering og rehabilitering si rolle ▪ Sikre rett dimensjonert teneste og rett kompetanse	Tilsette ergoterapeut	0,8 årsverk	01.01.19		520	520	520
	Tilsette fysioterapeut	1 årsverk	01.01.19		300	300	300
	Ha 10 personar til ei kvar tid som får kvardagsrehabilitering	*	01.01.19				
	Etablere aktivitetstilbod i grupper for personar med utviklingshemming	*	31.12.18				
	Rolle - og ansvarsområde til koordinerande eining skal avklarast og definerast[5]	*	01.08.18				
	Etablere dag- rehabilitering	*	01.01.20				
	Etablere logopedteneste saman med Meland og Radøy kommunar	*	31.12.20				
	Oppstart av pilot for prosjektet «Ambulante tenester og tidleg støtta utskriving» for å betre samhandling mellom kommunen og spesialisthelsetjenesten om rehabil-itering av pasientar	*	01.04.18				

[4/5] *Tiltaket er også ført under innsatsområde tverrfagleg samarbeid*

Oppfølging og handling i tenestene

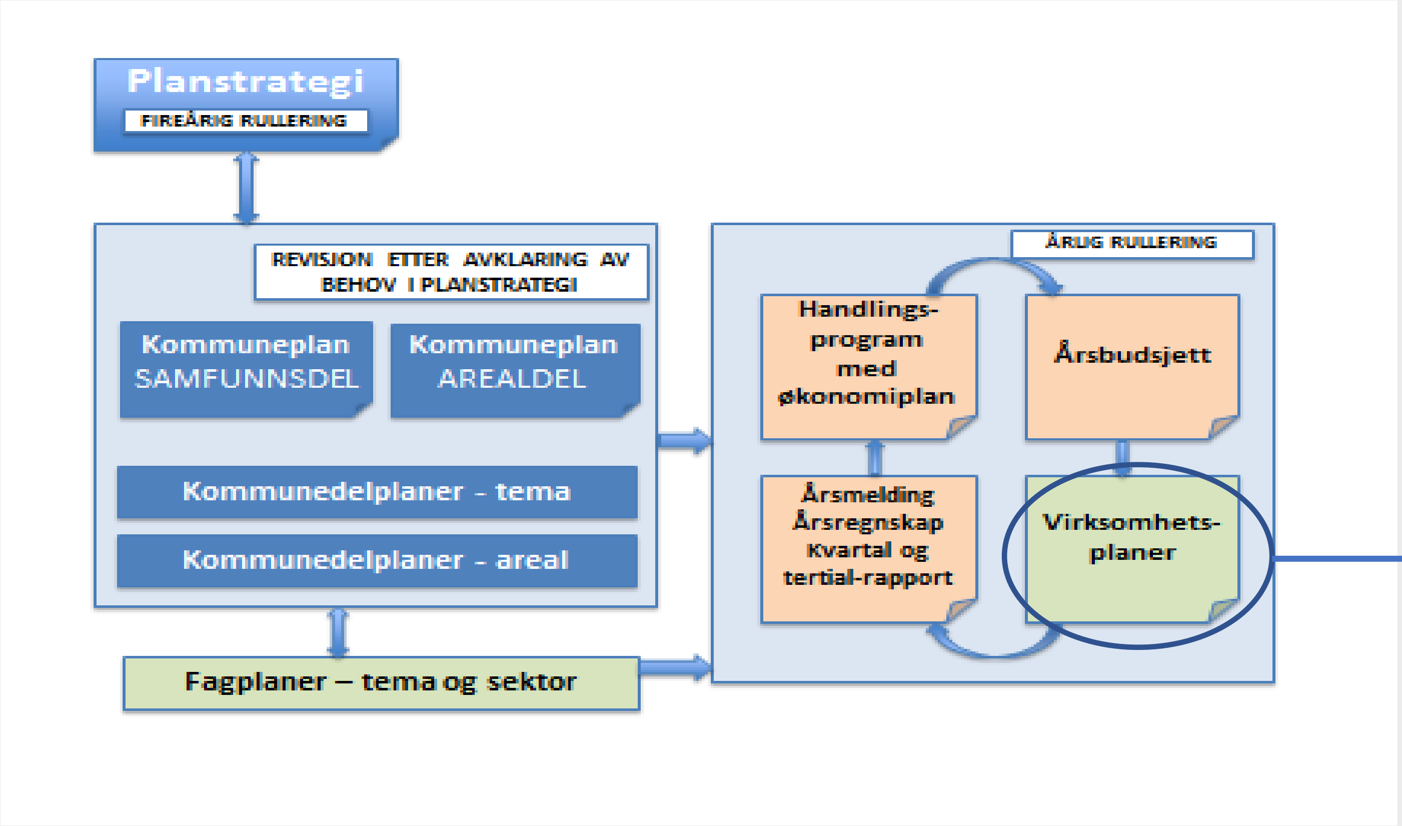

Raud tråd i planlegging og gjennomføring

TEMA 4: Kultur og frivillig arbeid

MÅL 10: Vi vil gi innbyggjarane gode tenester gjennom aktivt samarbeid med frivillige lag og organisasjonar.

Dette skal vi få til ved å:	Føringar for kommuneplanen sin arealdel	Oppfølging i underordna planar/tiltak
STRATEGI 49: Nytte frivillige ressursar som støtte og supplement til dei kommunale tenestene		KDP Helse, sosial og omsorg
STRATEGI 50: Leggje til rette for av fleire engasjerer seg i frivillig arbeid		
STRATEGI 51: Leggje til rette for at frivillig arbeid får føreseielege rammer		Årlege vurderingar i økonomiplanarbeid
STRATEGI 52: Satse på Frivilligsentralen som kommunen sitt verktøy for å koordinere frivillig innsats		KDP Kultur KDP Helse, sosial og omsorg

Innsatsområde: Frivillig arbeid og kultur

Strategiar	Tiltak	Ressursbehov *=Innafor gjeldande budsjettramme	Frist	2018	2019	2020	2021
Legge til rette for kultur og auka samarbeid med frivillige • Legge til rette for eit aktivt lokalsamfunn der kultur og deltaking i frivillig arbeid vert opplevd som positivt og engasjerande • Styrke det systematisk samarbeidet med frivillige organisasjonar, frivilligsentralen og enkeltpersonar • Rekruttere frivillige inn i sosial- og omsorgssektoren	Formalisere samarbeid med frivilligsentralen for koordinering av frivillig innsats	*	01.04.18				
	Tilsette koordinator for frivillig innsats	1 årsverk	01.09.19		180	550	550
	Oppnemne kontaktpersonar for frivillige i driftseiningane	*	01.04.18				
	Etablere møteplassar for brukarstyrte aktivitetar	*	31.12.20				
	Inngå avtalar med frivillige organisasjonar	*	01.04.18				
	Formalisere samarbeidet med ungdomsskular som har valfaget «Innsats for andre» for å kunne legge til rette for prosjekter i helse-, sosial - og omsorgstenesta	*	01.04.18				

Verksemdplan sjukeheimseininga

DER DRAUMAR BUR

3. Eininga si oppfølging av kommuneplan/handlingsprogram, budsjettvedtak og investeringsprosjekt

Styringsdokument:
Kommunedelplan for helse, sosial og omsorg 2017-2027- handlingsplan for perioden 2018-2021
Økonomiplan 2017-2020.

Kommunedelplan for helse, sosial og omsorg 2017-2027

Strategiane i kommunedelplan for helse og omsorg legg føringar for satsingsområder i sjukeheimstenesta. Nokre av strategiane krev stor innsats allereie frå 2018.

Strategien «innovasjon og velferdsteknologi» peikar på viktigheten av at alle delar av tenestene i større grad tek i bruk teknologiske løysingar. Sjukeheimstenesta har lenge nytta varslingsteknologi, og ser eit aukande behov for løysingar som i større grad er tilpassa den einskilde pasient. Vi ser at vi har behov for å auke kompetansen på området. Vi treng og å etablere system og rutinar for å identifisere dei situasjonane der teknologi kan erstatte tenester og/eller forbetre kvalitet for pasientane. Vi må vidare syte for at ein sikrar gode prosessar når ein vurderer å ta i bruk ny teknologi.

Frivillig arbeid og kultur er eit innsatsområde som ein har arbeidd med lenge i sjukeheimstenesta, men ikkje heilt ut har klart å få satt i verk. Lindås kommune har no underteikna avtale med Røde kors, og ein skal etablere frivilligkoordinator i helse- og omsrogsektoren i 2019. Dette skal sette fart på eit svært betydningsfullt samarbeid med frivillige ressursar. Sjukeheimstenesta må sikre gode rutinar for dette.

Kunnskap og kompetanse i tenestene er eit innsatsområde som både pasientar, leiarar og tilsette kjenner viktigheten av i kvardagen. Kanskje særleg når dette er mangelvare. Kompetanse er grunnpillaren i ei trygg, framtidsretta og effektiv sjukeheimsteneste. Rekruttering og å behalde kompetanse skal difor ha høg prioritet. Like viktig er å syte for at satsinga på kompetanseheving går i riktig retning. Her må ein ikkje gløyme at brukarmedverknad er viktig for å treffe med tenestene ein leverer.

Planlegging er ein fest - feiring er viktig! ☺

Takk for meg!